

Vergaderjaar 2002–2003

28 830

Verslag 2002

Nr. 3

WERKPROGRAMMA 2003

INHOUD

blz.

1	Inleiding	3
2	Ontwikkelingen in de organisatie	4
3	Werkzaamheden in Nederland	5
3.1	Rechtmatigheidsonderzoek bij het Rijk	5
3.2	Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoek	6
3.3	Onderzoek bij instellingen	10
3.4	Lokale rekenkamers	12
4	Nederlandse Antillen, Aruba en Nederland	13
5	Europa	14
5.1	Europese Unie	14
5.2	EU-contactcomité	15
5.3	Eurosai	16
6	Internationale activiteiten	17
7	ICT-onderzoek	20
8	Bedrijfsvoering	21
Bijlage:	Overzicht publicaties 2003, geordend naar behandelende Tweede-Kamercommissie	23

1 INLEIDING

De taken van de Algemene Rekenkamer zijn vastgelegd in de Comptabiliteitswet 2001. Jaarlijks beoordeelt zij de rechtmatigheid en de doelmatigheid van het rijksbeleid. De Algemene Rekenkamer voert haar rechtmatigheids- en doelmatigheidsonderzoek niet alleen bij de rijksoverheid uit, maar ook bij instellingen die wettelijke taken uitvoeren (denk aan instellingen op het gebied van onderwijs, zorg, sociale zekerheid, kunst, regiopolitie) en bij instellingen en personen die Europese subsidies krijgen.

Maar de Algemene Rekenkamer beperkt zich niet tot deze wettelijk voorgeschreven taken. Zij ontwikkelt tal van activiteiten in binnen- en buitenland om haar kennis en expertise ten goede te laten komen van anderen, én om op haar beurt weer van anderen te leren en haar kennis aan te scherpen en uit te breiden.

In de missie van de Algemene Rekenkamer vinden al haar taken en activiteiten hun basis.

Missie Algemene Rekenkamer

De Algemene Rekenkamer heeft als doel het rechtmatig, doelmatig, doeltreffend en integer functioneren van het Rijk en de daarmee verbonden organen te toetsen en te verbeteren. Daarbij toetst zij ook de nakoming van verplichtingen die Nederland in internationaal verband is aangegaan. Zij voorziet daartoe de regering, de Staten-Generaal en degenen die verantwoordelijk zijn voor de gecontroleerde organen van op onderzoek en onderzoekservaring gebaseerde informatie. Deze informatie bestaat uit onderzoeksbevindingen, oordelen en aanbevelingen over organisatie, beheer en beleid en is in beginsel publiek toegankelijk. Daarnaast is het haar verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren aan goed openbaar bestuur door kennisuitwisseling en samenwerking in binnen- en buitenland. Kwaliteit, betrouwbaarheid en bruikbaarheid ziet de Algemene Rekenkamer als belangrijkste kenmerken van haar producten. Onafhankelijkheid, doelmatigheid en doeltreffendheid zijn de belangrijkste kenmerken van haar werkwijze. De Algemene Rekenkamer beoogt een transparante organisatie te zijn die voortdurend in de kwaliteit van haar medewerkers en methoden investeert.

Vanuit deze missie zijn korte- en langeretermijndoelstellingen geformuleerd voor de zes werkgebieden van de Algemene Rekenkamer, en voor de eigen bedrijfsvoering. De werkgebieden zijn:

- het rechtmatigheidsonderzoek;
- het doelmatigheidsonderzoek;
- het onderzoek bij instellingen (de Algemene Rekenkamer noemt ze: rechtspersonen met een wettelijke taak);
- het onderzoek op het terrein «Europa»;
- internationaal onderzoek en projecten;
- ICT- projecten

Projecten en onderzoeken die uit deze doelstellingen voortvloeien zijn verwerkt in dit Werkprogramma 2003. Dat zijn in de eerste plaats de projecten en onderzoeken die nog in 2003 worden afgerond. Daarnaast zijn ook de projecten en onderzoeken in dit programma opgenomen die in 2003 van start gaan, maar pas in 2004 of 2005 tot resultaat leiden. Zie voor de volledige tekst van de effect- en prestatiedoelstellingen de website van de Algemene Rekenkamer, www.rekenkamer.nl.

2 ONTWIKKELINGEN IN DE ORGANISATIE

Rekenkamerbrede discussies over nieuwe strategie

De Algemene Rekenkamer legt haar strategie vast in termijnen van vijf jaar. De huidige termijn loopt eind 2003 af. De voorbereidingen voor de ontwikkeling van de strategie voor de periode 2004 t/m 2008 zijn inmiddels in gang gezet. Naar verwachting is er kort na de zomer van 2003 een nieuwe Rekenkamerstrategie, in dit geval voor de periode 2004 tot en met 2008. Deze zal dienen als aftrap voor het werkprogramma 2004.

Omgevingsonderzoek: de onderzoeker onderzocht

In 2002 startte de Algemene Rekenkamer een omgevingsonderzoek onder haar relaties. De directe aanleiding was de behoefte aan concrete aanknopingspunten voor het verbeteren van de werkwijze, het communicatiebeleid en de (communicatie)producten. Er is onderzoek gedaan onder medewerkers van ministeries, instellingen, de griffie van de Tweede Kamer, de pers en de bewindspersonen uit de kabinetsperiode 1998–2002. In 2003 zal ook onderzoek plaatsvinden onder leden van de Tweede Kamer en nieuwe bewindspersonen. Het totale onderzoek zal in juni zijn afgerond. De resultaten van het onderzoek worden meegenomen bij de ontwikkeling van de nieuwe strategie en het communicatiebeleid.

Follow-up gebruikersonderzoek website

In 2002 is onderzoek gedaan onder gebruikers van de website van de Algemene Rekenkamer, *www.rekenkamer.nl*. Het onderzoek leverde behalve zeer positieve beoordelingen van het gebruiksgemak en de informatiewaarde van de site ook een aantal aanwijzingen voor verbeteringen op. In 2003 wordt een aantal van deze verbeteringen doorgevoerd. De belangrijkste is de aanpassing van de website aan het gebruik door gehandicapten. Verder wordt de homepage vernieuwd en wordt de structuur van de geboden informatie doorzichtiger gemaakt.

3 WERKZAAMHEDEN IN NEDERLAND

3.1 Rechtmatigheidsonderzoek bij het Rijk

Het rechtmatigheidsonderzoek van de Algemene Rekenkamer richt zich op de beoordeling van de jaarverslagen van de ministeries en mondt uiteindelijk uit in goedkeuring van de rijksrekening. Naast dit jaarlijkse rechtmatigheidsonderzoek, dat op de derde woensdag in mei, Verantwoordingsdag, verschijnt, publiceert zij door het jaar heen ook andere rechtmatigheidsonderzoeken. Verder doet de Algemene Rekenkamer onderzoek naar nieuwe ontwikkelingen op het gebied van begroting, verantwoording en controle, enerzijds om deze ontwikkelingen te stimuleren, anderzijds om de eigen onderzoeksmethoden up-to-date te houden.

Rechtmatigheidsonderzoek in 2003

In 2003 onderzoekt de Algemene Rekenkamer de verantwoordingen over 2002. Dit zijn de eerste verantwoordingen die gebaseerd zijn op het VBTB-gedachtegoed. Het belangrijkste verschil tussen deze VBTB-verantwoordingen, Jaarverslagen geheten, en de verantwoordingen tot nu toe, zit in de toevoeging van informatie over de doelen en resultaten van het gevoerde beleid en van informatie over de bedrijfsvoering op de ministeries. Nieuw voor de ministeries, maar ook voor de Algemene Rekenkamer: er lopen dan ook al langer ontwikkelprojecten om onze oordeelsvorming over deze nieuwe onderwerpen stevig te funderen. Daarnaast levert de Algemene Rekenkamer een bijdrage aan de voortgang van de VBTB-operatie met onderzoeken en achtergrondstudies.

Publicaties

In 2003 publiceert de Algemene Rekenkamer de volgende onderzoeken op het terrein van de rechtmatigheid:

- *M&Obeleid Belastingdienst (gepubliceerd op 12 februari 2003)*
Onderzoek naar het beleid van de Belastingdienst om misbruik en oneigenlijk gebruik tegen te gaan.
- *Rechtmatigheidsonderzoek over 2002*
Dit bestaat uit een Algemeen Deel (genoemd «Rijk Verantwoord») en de rapporten bij de Jaarverslagen over 2002 van de ministeries en de begrotingsfondsen. In het Algemeen Deel «Rijk Verantwoord» komen thema's als «niet-financiële beleidsinformatie» (dat is informatie over doelen, uitvoering en resultaten van beleid) en «de auditfunctie binnen het Rijk» aan de orde.

Bijdragen aan VBTB-operatie

Als bijdragen aan de VBTB-operatie publiceert de Algemene Rekenkamer in 2003 de volgende onderzoeken:

- *VBTB-toets Regeerakkoord 2002 (gepubliceerd op 7 februari 2003)*
Onderzoek naar de vraag of de voornemens in het in 2002 gesloten Strategisch Akkoord «VBTB-proof» zijn, dus antwoord geven op de vragen: wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat mag dat kosten.
- *VBTB-reeks: Realisatie voornemens groeiparagraaf*
Onderzoek naar de vraag: leiden de toegezegde verbeteringen van de kwaliteit van de beleidsinformatie op afzienbare termijn tot een echte beleidsbegroting en -verantwoording?

- *VBTB-reeks: Achtergrondstudie Baten-Lastensysteem*
Achtergrondstudie naar binnen- en buitenlandse praktijken, regelgeving en standaarden op het gebied van het baten-lastenstelsel in de publieke sector en aanbevelingen voor de Nederlandse situatie, waar het baten-lastenstelsel in 2006 in de rijksdienst zal worden ingevoerd.

Verder volgt de Algemene Rekenkamer de ontwikkelingen rond de auditfunctie binnen het Rijk. Mede als gevolg van de VBTB-operatie en de daaruit voortvloeiende verbreding van het jaarverslag van de ministeries ontstaat de behoefte bij het management op de departementen om breder inzicht te krijgen in de beheersing van de bedrijfsprocessen in de organisatie. De auditfunctie kan hierin een belangrijke rol vervullen, naast haar meer traditionele rol bij het uitvoeren van de interne controle en de accountantscontrole op het ministerie. Bij het denken over deze verbreding van de auditfunctie komen direct ook vragen over onafhankelijkheid en de scheiding van controle en advies op. De Algemene Rekenkamer is geïnteresseerd in deze ontwikkelingen, ook omdat zij de rapporten van de departementale accountantsdiensten gebruikt als basis voor haar eigen oordeelsvorming over de jaarverslagen van de ministeries en fondsen.

Verdieping rechtmatigheidsonderzoek

In 2003 gaat de verdieping van het rechtmatigheidsonderzoek, zoals dat in 2002 is ingezet, door, met als aandachtspunten de oordeelsvorming over de rechtmatigheid en over de niet-financiële beleidsinformatie, dus de informatie over doelen, uitvoering en resultaten van beleid.

Onderzoek in uitvoering

Een onderzoek dat in 2003 worden gestart en vóór de zomer van 2004 wordt gepubliceerd is:

- *Kwaliteit van derdeninformatie*
Onderzoek naar de relevantie en betrouwbaarheid van de financiële en niet-financiële informatie van RWT's, lagere overheden en anderen, die gebruikt wordt voor de rijksbegroting en -verantwoording.

Integriteit

Voor het onderzoek op het gebied van integriteit van de centrale overheid wordt een aanpak ontwikkeld, voortbouwend op de kennis die de Algemene Rekenkamer de afgelopen jaren over dit onderwerp heeft opgedaan. Daarin wordt aandacht besteed aan onder andere:

- de afbakening van het begrip integriteit;
- binnen- en buitenlandse ontwikkelingen (onder andere forensic auditing);
- de inbedding van het integriteitsonderzoek in het Rekenkameronderzoek.

De «Nieuwe aanpak integriteit» is neergelegd in een Handreiking Integriteitsonderzoek.

3.2 Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoek

Ministeries zijn verplicht geregeld te evalueren of beleid aan zijn doelen beantwoordt. Doen zij dat ook? Verzamelen zij voldoende informatie over de uitvoering en de effecten van beleid? En bereiken zij de doelen van hun

Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoek in 2003

In de Comptabiliteitswet 2001, die in mei 2002 in werking is getreden, krijgt de Algemene Rekenkamer de taak om de kwaliteit van de beleidsinformatie in de Jaarverslagen van de ministeries te beoordelen. Voor de Algemene Rekenkamer betekent dit een brug tussen haar rechtmatigheids- en haar doelmatigheidsonderzoek. In haar doelmatigheidsonderzoek was de kwaliteit van beleidsinformatie al een aantal jaren een belangrijk thema.

Het jaar 2003 is het laatste jaar waarin de Rekenkamerstrategie 1998–2003 geldt. In elk geval dit jaar zal het doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoek zich dus nog richten op de zes sectoren die in die strategie prioriteit krijgen: inkomen, zorg, onderwijs, wonen, veiligheid en milieu.

Aandacht voor veiligheid en terrorisme

De Algemene Rekenkamer verricht een aantal onderzoeken die betrekking hebben op de thema's «terrorisme» en «veiligheid». Deze serie onderzoeken sluit aan op het «Actieplan terrorisme en veiligheid» van het kabinet. Dit plan bevat veel preventieve maatregelen (betere informatie politie, inlichtingen- en veiligheidsdiensten, meer capaciteit voor bewaking en beveiliging). Door het uitvoeren van een reeks van onderzoeken wil de Algemene Rekenkamer bevorderen dat dit onderwerp op de politieke agenda blijft en daarmee de implementatie van het Actieplan terrorisme en veiligheid. In dit kader zijn voor 2003 de volgende onderzoeken gepland:

- *Uitwisseling opsporings- en terrorisme-informatie*
Deels een vervolgonderzoek op het in 1998 gepubliceerde onderzoek naar de uitwisseling van recherche-informatie tussen de Centrale Recherche Informatie (CRI), nu Nationale Recherche Informatie (NRI), en politieregio's, aangevuld met een onderzoek naar de manier waarop de informatie-uitwisseling voor de preventie en bestrijding van terrorisme is georganiseerd.
- *Visumverlening*
Onderzoek naar de opzet en werking van de «visumketen», die bestaat uit de behandeling van aanvragen voor een visum om Nederland binnen te komen, het verlenen van een visum, en de controles bij binnenkomst, tijdens het verblijf en bij vertrek uit Nederland.
- *Buitengrenscontroles*
Onderzoek naar de controles van personen en goederen aan de buitengrenzen (in Nederland zijn dat zeehavens en internationale luchthavens). In dit onderzoek zal gebruik worden gemaakt van drie onderzoeken die de Algemene Rekenkamer eerder heeft uitgevoerd, te weten: Nationaal Schengen Informatie Systeem (1997), Functioneren Kustwacht (1998) en Niet-fiscale douanetaken (1996 en 1999).
Publicatie: 2004.

Overige publicaties

In 2003 publiceert de Algemene Rekenkamer de volgende onderzoeken gericht op veiligheid en op de andere vijf prioriteitssectoren (inkomen, zorg, onderwijs, wonen en milieu):

- *Tussen beleid en uitvoering, lessen uit Rekenkameronderzoek 1998–2002*
Onderzoek naar de stand van zaken bij een aantal belangrijke thema's van rijksbeleid waarover de Algemene Rekenkamer de afgelopen vijf jaar rapporteerde, onder andere: veiligheid, jongeren met problemen, reïntegratie arbeidsongeschikten, informatievoorziening in de zorg, infrastructuur, klimaatbeleid.
- *Verzoekonderzoek Risicoreservering HSL-Zuid en Betuweroute*
Onderzoek op verzoek van de Tweede Kamer naar het nut van een risicoreservering bij grote projecten zoals de Betuweroute en de HSL-Zuid en naar de samenstelling en de hoogte van het bedrag.
- *Armoedebestrijding: de financiële ondersteuning (gepubliceerd op 10 februari 2003)*
Een analyse van het armoedebestrijdingsbeleid in de periode 1995–2000.
- *Alleenstaande ouders in de bijstand*
Onderzoek naar de bevordering van economische zelfstandigheid door het combineren van arbeid en zorg te vergemakkelijken.
- *Wonen en zorg voor ouderen*
Onderzoek naar het beleid op het gebied van wonen en zorg dat tot doel heeft de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van ouderen zo lang mogelijk te handhaven.
- *Wet Bijzondere Opnemings Psychiatrische Ziekenhuizen (BOPZ)*
Onderzoek naar de uitvoering van deze wet, toegespitst op demente ouderen.
- *Preventieve gezondheidszorg*
Onderzoek naar de vraag of preventie zodanig wordt ingezet dat er zo min mogelijk zorg nodig is en de maatschappelijke gevolgen van ziekten zoveel mogelijk beperkt worden.
- *Wachlijsten, toezicht en verantwoording zorgsector*
Stand van zaken van de verantwoordings- en toezichtstructuur op de besteding van (extra) middelen in de zorgsector, als vervolg op de onderzoeken «Verantwoorde cijfers in de zorg» (14 september 2000) en «Modernisering verantwoording en toezicht ziekenfondswet» (21 juni 2001).
- *Twee verzoekonderzoeken over onregelmatigheden in de bekostiging van het (hogere) onderwijs (gepubliceerd op 19 februari 2003)*
Het gaat hier om een review van het onderzoek van het Ministerie van OC enW zelf naar onregelmatigheden in de bekostiging van het (hogere) onderwijs (op verzoek van de minister van OCenW) en een eigen onderzoek naar onregelmatigheden in de bekostiging van het (hogere) onderwijs op verzoek van de Tweede Kamer.
- *Weer samen naar School*
Onderzoek naar de beleidsoperatie «Weer samen naar school», die als doel heeft om leerlingen die extra zorg nodig hebben binnen het reguliere basisonderwijs te houden in plaats van door te verwijzen naar het speciaal basisonderwijs.
- *Herstructurering oude wijken*
Onderzoek naar de resultaten van het beleid om het wonen in verouderde wijken te verbeteren.
- *Effectiviteit energiebesparende maatregelen in de glastuinbouw (gepubliceerd op 6 februari 2003)*
Onderzoek naar de effectiviteit van onder andere subsidies en belastingaftrek voor glastuinbouwers om energie te besparen.
- *Grotestedenbeleid: stand van zaken 2002 (gepubliceerd op 11 februari 2003)*
Hierin wordt nagegaan of de toezeggingen van de toenmalige minister

van Grotestedenbeleid naar aanleiding van het Rekenkamerrapport «Grotestedenbeleid» van maart 2001 nagekomen zijn.

- *Personeelsvoorziening krijgsmacht*
Onderzoek naar de processen en procedures in de keten instroom, doorstroom en uitstroom van personeel bij het Ministerie van Defensie.
- *Doelmatigheidsinformatie in de Rijksbegroting*
Onderzoek naar de vraag: geven de ministeries voldoende informatie over doelmatigheid van beleid in de begroting en het jaarverslag en meten zij hiervoor de mate van doelmatigheid?

Onderzoek in uitvoering

De volgende onderzoeken zijn of worden in 2003 gestart, en zullen naar verwachting vóór de zomer van 2004 gepubliceerd worden:

- *Staat van de beleidsevaluatie 2004*
Stand van zaken anno 2004 van de beleidsevaluatiefunctie bij de ministeries.
- *Preventie en bestrijding geweldscriminaliteit*
Onderzoek naar de effecten van het beleid op dit punt en de beschikbaarheid van beleidsinformatie hierover.
- *Veiligheid in de buurt*
Onderzoek naar de effecten van het beleid ter bevordering van veiligheid in de buurt en de beschikbaarheid van beleidsinformatie hierover.
- *Opsporing en vervolging van fraude*
Vervolgonderzoek op het gelijknamige onderzoek van december 2000, gericht op de bestrijding van fiscale fraude en socialezekerheidsfraude.
- *Groene stroom*
Onderzoek naar de realisatie van de prestaties en effecten die met de liberalisering van de markt voor duurzame electriciteit beoogd werden.
- *Grondstromen*
Onderzoek naar het beleid voor de sanering van verontreinigde bodem en het schoonhouden van grondstromen.
- *Verslaafdenzorg*
Onderzoek naar de wijze waarop het Ministerie van VWS de opvang en zorg van verslaafden heeft geregeld.
- *Huisartsenzorg*
Onderzoek naar knelpunten in de huisartsenzorg en het beleid dat wordt ingezet om die knelpunten op te lossen.
- *Functioneren van Centra voor Werk en Inkomen (CWI)*
Doelmatigheidsonderzoek bij de Centra voor Werk en Inkomen, de voormalige Arbeidsbureaus.

Symposium over beleidsevaluatie

Een goed evaluatiesysteem levert informatie op over prestaties en effecten van het beleid, in samenhang met de daarvoor ingezette middelen. Zo'n systeem is verplicht voor elke minister. De Algemene Rekenkamer onderzoekt jaarlijks of en in hoeverre ministers aan deze verplichting voldoen. In 2002 is het eerste rapport «Staat van de beleidsevaluatie 2002» verschenen en in 2004 publiceert de Algemene Rekenkamer de tweede aflevering in deze reeks. In dit kader organiseert de Algemene Rekenkamer in 2003 een symposium over beleidsevaluatie, mogelijk in samenwerking met het Ministerie van Financiën. Hier zullen de kwaliteit

van de evaluatierapporten en het toezicht van de directies Financieel Economische Zaken van de ministeries op de beleidsevaluatie centraal staan.

Ontwikkelpromjecten

Rechtmatigheids- en doelmatigheidsonderzoekers volgens nauwgezet de ontwikkelingen rond de totstandkoming van een beoordelingskader voor de beleidsinformatie die de ministeries in hun begrotingen en verantwoordingen moeten verwerken. «De kwaliteit van beleidsinformatie» was immers al langer een belangrijk onderdeel van het doelmatigheidsonderzoek.

3.3 Onderzoek bij instellingen

De Algemene Rekenkamer volgt het gemeenschapsgeld dat het land ingaat en doet dus ook onderzoek bij instellingen die dat gemeenschapsgeld uitgeven (zij noemt ze «rechtspersonen met een wettelijke taak», RWT's). Dit onderzoek heeft twee «poten»: het onderzoek bij de instellingen zelf (besteden zij het gemeenschapsgeld goed en rechtmatig, verantwoorden zij zich over de uitvoering van hun publieke taken) én het onderzoek bij de ministeries, naar de manier waarop zij toezicht houden op de instellingen.

Onderzoek bij instellingen in 2003

De Algemene Rekenkamer heeft in 2001 een reeks jaarlijkse publicaties gestart, genaamd «Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak». Hierin geeft zij de stand van zaken op deze twee punten weer. Tot nu toe zijn drie afleveringen van de reeks uitgebracht. Dit onderzoeksprogramma loopt tot en met 2005.

Het accent in de reeks «Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak» is verschoven van de financiële kant (geven de instellingen het gemeenschapsgeld rechtmatig uit en blijkt dat ook uit hun verantwoordingen?) naar de vraag: hoe voeren de instellingen hun wettelijke taak uit? In 2003 wordt deze trend voortgezet en staan vragen centraal als:

- Geven de instellingen voldoende inzicht in hun prestaties en hun bedrijfsvoering?
- Hoe functioneren raden van toezicht bij instellingen?
- Kan dit «eigen» toezicht het toezicht door ministeries vervangen?

Publicaties

In 2003 publiceert de Algemene Rekenkamer de volgende onderzoeken:

- *Zicht op taakuitvoering politie* (gepubliceerd op 13 februari 2003) Onderzoek naar de vraag of de landelijke beleids- en beheerscyclus voldoende waarborgen biedt voor de realisatie van de landelijke beleidsthema's door de regionale politiekorpsen.
- *Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 4*
Naast de beoordeling van de stand van zaken rond toezicht en verantwoording bij RWT's als vast onderdeel, komen in dit deel als thema's aan bod: de implementatie van nieuwe wettelijke structuren voor toezicht en verantwoording bij RWT's, met een nadere toespitsing op

prestatie-informatie en een casusstudie over de toezichtsverantwoordelijkheid van de minister voor de bedrijfsvoering bij RWT's.

- *Sturing en verantwoording Sociale Verzekeringsbank (SVB)*
Onderzoek naar de sturing van en de verantwoording over de uitvoering van de volksverzekeringen door de SVB.

Onderzoek in uitvoering

De volgende onderzoeken starten in 2003 en worden naar verwachting vóór de zomer van 2004 gepubliceerd:

- *Luchtverkeersbegeleiding Nederland*
Onderzoek naar de taakuitvoering door Luchtverkeersbegeleiding Nederland en naar het toezicht van de minister van Verkeer en Waterstaat hierop.
- *Toezicht op markten*
Onderzoek naar het toezicht op markten, bijvoorbeeld de telecom-sector, energiebedrijven, financiële instellingen. Dit wordt vaak uitgevoerd door onafhankelijke toezichthouders, die niet altijd openbare verantwoording afleggen. Er is weinig bekend over de praktijk van dit toezicht.
- *Handhaving gedragsregels financiële markten*
Onderzoek naar het toezicht op de handhaving van gedragsregels door financiële instellingen, zoals de identificatieplicht, de meldplicht van ongebruikelijke transacties en gedragsregels om marktmisbruik tegen te gaan.

Handreiking

In 2003 wordt een interne handreiking uitgebracht voor «Onderzoek naar prestaties en bedrijfsvoering bij RWT's», met een onderzoeksanpak en normenkader voor dit onderzoek.

Vorbereiding deel 5 RWT-serie

Het rapport «Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak, deel 5» wordt het afsluitende rapport van de reeks. De Algemene Rekenkamer verdiept zich in 2003 in een aantal onderwerpen die zij in dit afsluitende rapport wil uitwerken. Dit zijn:

- *Horizontalisering en ICT*
Verkenning rond de vragen: welke rol spelen de mogelijkheden die ICT biedt in de ontwikkeling naar meer horizontaal toezicht en dragen deze bij aan betere dienstverlening en meer transparantie?
- *Vermenging publiek-privaat*
De Algemene Rekenkamer vindt dat publiek en privaat van elkaar gescheiden moeten blijven, en dat geldt zowel voor activiteiten als voor geld. Zij zal bij instellingen onderzoeken hoe zij deze scheidingen geregeld hebben.

Ontwikkelpromen

De ontwikkelprojecten van de Algemene Rekenkamer richten zich in 2003 op de veranderende relatie tussen het Rijk en instellingen en op het uitdragen van haar kennis bij de ministeries en de instellingen.

Na 2005

Het onderzoeksprogramma rond rechtspersonen met een wettelijke taak loopt in 2005 af met het verschijnen van deel 5 van de reeks «Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak». Of en hoe de Algemene Rekenkamer dit onderzoek gaat voortzetten zal reeds in 2003 onderwerp van discussie zijn. Gedacht wordt onder andere over een aansluiting tussen het onderzoek bij instellingen en het jaarlijkse rechtmatigheidsonderzoek.

3.4 Lokale rekenkamers

De Algemene Rekenkamer krijgt geregeld verzoeken van gemeenten om haar workshop «Bouw je eigen rekenkamer» te komen geven. Deze activiteit wordt in 2003 voortgezet. Nu in 2003 de Wet Dualisering Provinciebestuur in werking treedt en daarmee provinciale rekenkamers ook in beeld komen, gaat de Algemene Rekenkamer bekijken of zij haar workshops op maat kan maken voor provincies. Verder is zij vertegenwoordigd op het congres van de Europese Vereniging voor Lokale Rekenkamers in juni in Kopenhagen. Dit congres vindt plaats in Eurosai-verband.

4 NEDERLANDSE ANTILLEN, ARUBA EN NEDERLAND

De Algemene Rekenkamer werkt met de rekenkamers van de andere landen van het Koninkrijk Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba, samen. Die samenwerking is vastgelegd in een protocol. Het belangrijkste doel is om, gebruikmakend van elkaars expertise, gezamenlijk een bijdrage te leveren aan de deugdelijkheid van het bestuur in elk van de landen. De uitvoering van de geplande samenwerkingsactiviteiten is afhankelijk van het rond krijgen van de financiering.

Gezamenlijk onderzoek

Op de agenda van de drie rekenkamers staan de volgende gezamenlijke onderzoeken:

- *Vergunningverlening*
De rekenkamer van Aruba en de Algemene Rekenkamer hebben samengewerkt bij de uitvoering van een onderzoek naar vergunningverlening op Aruba. Dit onderzoek wordt afgerond in de eerste helft van 2003. De Arubaanse rekenkamer overweegt om de resultaten in een aantal deelrapporten te publiceren. In dat geval zal het eerste deelrapport gaan over de paspoortenafgifte en de toestemming voor medische behandelingen in het buitenland.
- *Kustwacht*
Als onderwerp voor gezamenlijk onderzoek voor 2003/2004 hebben de drie rekenkamers «Kustwacht» gekozen. In 2003 zullen de Algemene Rekenkamer en de rekenkamers van de Nederlandse Antillen en van Aruba dit onderzoek starten. Naar verwachting kunnen de resultaten van dit onderzoek in 2004 gepubliceerd worden.

Controle op ontwikkelingsfondsen

Op de Nederlandse Antillen en Aruba worden projecten uitgevoerd met geld uit ontwikkelingsfondsen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en van de EU. Voor Aruba geldt dat projecten worden uitgevoerd met gelden van de EU en uit het Fondo Desaroyo Aruba, waarin voorlopig zowel Nederland (het Ministerie van Buitenlandse Zaken) als Aruba geldelijke bijdragen leveren. De drie rekenkamers hebben al eerder gesproken over de mogelijkheid om de controle op de besteding van deze gelden gezamenlijk uit te voeren. Wanneer de definitieve regelgeving voor de controle op ontwikkelingsfondsen beschikbaar is, kunnen de drie rekenkamers dit voornemen uitvoeren.

Opleidingen

De Algemene Rekenkamer stelt haar interne cursusaanbod onder andere op het gebied van rechtmatigheidsonderzoek, interviewtechnieken en rapporteren ter beschikking, zodat de collega's uit de Nederlandse Antillen en Aruba deze ook kunnen gebruiken. Overwogen wordt om gezamenlijk een cursusprogramma voor de Nederlandse Antillen en Aruba op te zetten..

5 EUROPA

De EU-activiteiten van de Algemene Rekenkamer willen een bijdrage leveren aan het bereiken van twee hoofddoelen. Ten eerste: «Eigen huis in Nederland op orde». In dat kader beoordeelt zij het beheer, de controle en het toezicht op de EU-geldstromen in Nederland. Het tweede hoofddoel: «Bijdragen aan het verbeteren van het financieel management EU-breed». Daarvoor onderhoudt zij onder andere samenwerkingsverbanden met zusterinstellingen binnen de EU over het financieel management van EU-gelden in elk land en in «Brussel».

5.1 Europese Unie

EU-onderzoek in 2003

De nieuwe bevoegdheid die de Comptabiliteitswet 2001 de Algemene Rekenkamer geeft om de besteding van EU-subsidies ook bij instellingen en bedrijven in Nederland te controleren wordt voor het eerst gebruikt in een onderzoek naar EU-landbouwsubsidies.

Publicaties

In 2003 publiceert de Algemene Rekenkamer de volgende onderzoeken:

- *EU Trendrapport 2003 (gepubliceerd op 18 februari 2003)*
Dit rapport geeft de stand van zaken 2000–2002 van het financieel management van EU-geldstromen in Nederland en binnen de Europese Unie weer.
- *Resultaten van plattelandsprojecten met Europese subsidie (gepubliceerd op 18 februari 2003)*
Onderzoek naar de resultaten van projecten gericht op de ontwikkeling en structurele aanpassing van het platteland. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het stimuleren van milieuvriendelijke landbouw, het ontsluiten van bedrijventerreinen, de aanleg van fietspaden of het ontwikkelen van natuurgebieden

Onderzoek in uitvoering

De volgende onderzoeken worden in 2003 gestart en zullen naar verwachting vóór de zomer van 2004 gepubliceerd worden:

- *Ondersteuning Midden- en Oost-Europa*
Een onderzoek naar de middelen die Nederland inzet bij de middelen die Nederland inzet bij de ondersteuning van Midden- en Oost-Europa.
- *EU Landbouwsubsidies*
Een onderzoek naar de uitvoering van de controle in Nederland van EU-subsidiegelden in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid.
- *EU Trendrapport 2004*
Actuele stand van zaken van het financieel management van EU-geldstromen binnen de Europese Unie en in Nederland.
- *Europese geldstromen voor wetenschapsbeleid*
Een onderzoek naar de aanbesteding van projecten, de beheersmatige procedures rond de subsidieaanvragen en de informatie over de resultaten.

Projecten

Drie ontwikkelprojecten die al in 2002 zijn gestart en in 2003 doorlopen zijn:

- *Single audit EU geldstromen*
Dit is een nadere uitwerking van de single-auditgedachte voor EU-gelden, waarbij de Europese Commissie en uiteindelijk de Europese Rekenkamer gebruik kunnen maken van reeds in de lidstaten verrichte controles. Dit ook in het kader van de discussie over de afbakening van taken tussen de Europese Rekenkamer en de rekenkamers van de lidstaten.
- *EU Netwerk*
Dit is een project ter versterking van de contacten met de ministeries van Buitenlandse Zaken en van Financiën en met de zusterinstellingen in de EU over het financieel management door de Europese Commissie en de EU-lidstaten.
- *Europees Veiligheids- en Defensiebeleid*
In 2003 wordt een project gestart om dit beleid te volgen.

Wet Toezicht Europese Subsidies

Op grond van de wet Toezicht Europese Subsidies (wet TES) hebben ministers de taak en bevoegdheden om toezicht te houden op het geld dat Nederland vanuit Europa krijgt. Dit betekent dat de Algemene Rekenkamer de ministers kan aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor goed toezicht op de besteding van Europees geld door gemeenten, provincies en andere decentrale bestuursorganen. De wet is in 2002 in werking getreden en dus nog betrekkelijk nieuw. Vandaar dat de Algemene Rekenkamer zowel intern als extern hieraan aandacht besteedt. Zij wil hierover een voorlichtingsbijeenkomst houden voor provincies, gemeenten en waterschappen.

Ondersteuning toetredende rekenkamers

In 2003 rondt de Algemene Rekenkamer de projecten met de rekenkamers van Bulgarije en Estland af. Als nieuw project op het ondersteuningsprogramma zal in 2003 een samenwerkingsproject met de rekenkamer van Letland van start gaan.

In het kader van het SIGMA-initiatief (Support for Improvement in Governance and Management in Midden- en Oost-Europese landen) zullen weer bijdragen worden geleverd aan seminars en workshops.

Op verzoek van een Duitse ontwikkelingsorganisatie, GTZ, zal de Algemene Rekenkamer naar alle waarschijnlijkheid bij de rekenkamer van Macedonië een aantal cursussen verzorgen. Het project bevindt zich thans nog in de aanbestedingsfase en het is nog niet bekend of het project aan GTZ zal worden gegund.

5.2 EU-contactcomité

Het Contact Comité van presidenten van de rekenkamers van 15 EU-lidstaten en van de Europese Rekenkamer is een samenwerkingsverband van (nu nog) 16 rekenkamers. Hierin komen onderwerpen van gezamenlijk belang aan de orde.

De president, de collegeleden en de secretaris van de Algemene Rekenkamer nemen jaarlijks deel aan de bijeenkomst van het Contact Comité. Werkgroepen van het Contact Comité waarin de Algemene Rekenkamer deelneemt zijn:

- De Taskforce Samenwerking, waarin de nationale rekenkamers en de Europese rekenkamer de principes van samenwerking praktische uitwerking geven.
- De werkgroep Structuurfondsen, waarin wordt gediscussieerd over de controle van rekenkamers op de besteding van structuurfondsgelden in de EU-lidstaten.
- De werkgroep Bescherming financiële belangen EU tegen fraude en corruptie. De 11 deelnemende rekenkamers zijn gestart met het maken van een inventarisatie van de strafrechtelijke aanpak van fraude en corruptie in hun landen.

5.3 Eurosai

Alle Europese rekenkamers zijn verenigd in Eurosai, één van de zeven onderafdelingen van Intosai, de wereldwijde organisatie van rekenkamers (zie volgende hoofdstuk). Eurosai heeft een aantal werkgroepen. Eén hiervan is de IT Working Group, waarvan de Algemene Rekenkamer voorzitter is. Van de 44 Europese rekenkamers zijn 24 hier lid van. Deze werkgroep stimuleert de samenwerking tussen de Europese rekenkamers op het gebied van Informatie en Communicatie Technologie (ICT) en ICT-onderzoek. Tijdens de oprichtingsbijeenkomst in 2002 in Den Haag zijn werkgroepen ingesteld. Deze leveren in 2003 hun eerste rapporten op, over internationale verdragen, e-government, IT-trainingen, archivering van digitale documenten en de beheersing van de eigen ICT. In maart 2004 wordt de tweede bijeenkomst gehouden in Bern (Zwitserland). Verder is de Algemene Rekenkamer lid van de werkgroep Environmental Auditing van Eurosai. In december 2003 organiseert zij in Den Haag het jaarlijkse seminar van deze werkgroep, ditmaal rond het thema «afval». Deze seminars zijn niet alleen voor rekenkamers die lid zijn van de werkgroep, maar ook voor andere rekenkamers in en buiten Europa en voor internationale organisaties die zich met de afvalproblematiek bezighouden.

6 INTERNATIONALE ACTIVITEITEN

De activiteiten van de Algemene Rekenkamer zijn gericht op verbetering van het openbaar bestuur en dat geldt ook voor haar internationale activiteiten. Daarvoor wil zij kennis en ervaring uitwisselen met zusterinstellingen in de hele wereld.

Speciale aandacht gaat naar de ondersteuning van rekenkamers in ontwikkelingslanden.

Buitenlandbeleid

De hoeveelheid activiteiten in het buitenland is de afgelopen jaren zodanig toegenomen, en de activiteiten zijn zo divers geworden, dat het nodig bleek om een nieuw buitenlandbeleid te formuleren. Dat is in 2002 gebeurd: in een interne nota zijn de criteria en prioriteiten voor haar activiteiten in het buitenland vastgelegd. Als vervolg hierop krijgt de stroomlijning van buitenlandactiviteiten in 2003 extra aandacht. Op basis van de ervaringen die bij de diverse activiteiten zijn opgedaan worden draaiboeken en standaardmateriaal ontwikkeld en intern toegankelijk en bruikbaar gemaakt.

Publicaties

De Algemene Rekenkamer heeft een aantal onderzoeken lopen die zij samen met andere rekenkamers uitvoert en publiceert. In 2003 zullen gepubliceerd worden:

- *Joint report MARPOL*
Een gezamenlijk onderzoek met de rekenkamers van Cyprus, Frankrijk, Italië, Griekenland, Malta, Turkije en het Verenigd Koninkrijk naar milieuvervuiling door zeeschepen. Het Nederlandse rapport hierover is gepubliceerd in oktober 2001.
- *Douanetoezicht accijnzen*
Een gezamenlijk onderzoek met het Belgische Rekenhof naar het toezicht van de douane op accijnzen.

Controle op ontwikkelingshulp

Met de rekenkamers van Noorwegen, Engeland, Denemarken en Finland heeft de Algemene Rekenkamer geregeld overleg over controle op gelden die in ontwikkelingslanden worden uitgegeven aan ontwikkelingshulp. De regeringen van de vijf landen hebben een uniforme aanpak van programmahulp aan ontwikkelingslanden afgesproken («Utstein», zo genoemd naar het klooster in Noorwegen waar de eerste bijeenkomst werd gehouden). In het verlengde daarvan houden de vijf rekenkamers zich bezig met het ontwerpen van een uniforme aanpak van de controle op de gelden die in dit kader worden besteed. Voor 2003 staat een eerste gezamenlijk onderzoek volgens de uniforme aanpak op het programma.

Projecten

In 2003 loopt een aantal projecten door die al eerder gestart waren, namelijk:

IDI-project

Het Intosai Development Initiative (IDI) is gericht op de Engels sprekende Afrikaanse landen. In 2003 zullen de Auditor Generals van deze landen de

strategie vaststellen voor de toekomst van dit programma. De Algemene Rekenkamer is van plan ook de komende jaren bij dit project betrokken te blijven.

Indonesië

Voor 2003 staan op het programma de afronding van een advies voor de opstelling van een «audit manual» en een training over de uitvoering van doelmatigheidsonderzoek.

Rwanda

Dit is een gezamenlijk project met de Zweedse rekenkamer, dat tot 2005 loopt. In die tijd wil de Rwandese rekenkamer onder andere bereiken dat zij een rechtmatigheidsoordeel over 100% van de rijksuitgaven kan geven en zij wil haar doelmatigheidsonderzoek ontwikkelen.

Suriname

In 2002 is een oriënterend bezoek gebracht aan de rekenkamer van Suriname. In 2003 wordt besloten of dit zal leiden tot een samenwerkingsprogramma.

Externe controleurschappen

De Algemene Rekenkamer streeft ernaar om altijd één extern controleurschap bij een aan de VN gelieerd instituut uit te oefenen. Zij is sinds 2001 de externe controleur voor de United Nations Interim Administration Mission in Kosovo (UNMIK). Inmiddels is sprake van de vorming van een rekenkamer in Kosovo, waaraan de Algemene Rekenkamer haar kennis en ervaring wil bijdragen.

De Algemene Rekenkamer heeft in 2003 een offerte uitgebracht om het externe-controleurschap bij de World Health Organisation toegewezen te krijgen.

Lidmaatschappen

Intosai staat voor International Organisation for Supreme Audit Institutions, en is de wereldorganisatie van rekenkamers. In 2003 starten de aangesloten rekenkamers met de voorbereiding van de komende driejaarlijkse bijeenkomst in 2004.

Onder de Intosaiparaplu neemt de Algemene Rekenkamer deel aan een aantal werkgroepen:

- Environmental auditing: in 2003 ondersteunt de Algemene Rekenkamer de voorzitter van de werkgroep, de Canadese rekenkamer;
- Internal Control: deze werkgroep houdt zich bezig met internal-controlrichtlijnen. In 2003 ondersteunt de Algemene Rekenkamer de voorzitter van de werkgroep, de Belgische rekenkamer;
- Program evaluation: voor informatie-uitwisseling over evaluatieonderzoek;
- IDI-board. Dit is het bestuur van het Intosai Development Initiative, de ontwikkelingsstak van Intosai. De Algemene Rekenkamer zit in dit bestuur als trekker van de IDI-activiteiten in Afrika. Over haar rol na afloop van de lopende fase van het IDI-project (april 2004) wordt nog nagedacht;
- Standing Committee on IT Audit: ondersteunt rekenkamers bij de ontwikkeling van kennis en vaardigheden op dit terrein.

Voorts is Nederland lid van de Global Working Group. Hierin discussiëren presidenten van toonaangevende rekenkamers jaarlijks over strategische vraagstukken. Op de bijeenkomst 2003 in Den Haag waren belangrijke discussiethema's: indicatoren voor het vergelijkbaar maken van prestaties van landen en de voorbereiding van een aanpak voor internationale «peer reviews» of visitaties.

F16-conferentie

De rekenkamers die zich bezighouden met de financiële controle op aankoop en onderhoud van F16-vliegtuigen, besluiten in 2003 of het nuttig is om een laatste gezamenlijk vergelijkend onderzoek te doen naar de organisatie en de onderhoudskosten van de F16. Hieruit zouden lessen getrokken kunnen worden voor de controles van de opvolger van de F16.

Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa

Nederland is in 2003 voorzitter van de OVSE. De minister van Buitenlandse Zaken heeft de Algemene Rekenkamer gevraagd mee te denken over de bijdrage die zij kan leveren aan de taken van de OVSE: conflict-preventie en wederopbouw. De Algemene Rekenkamer bereidt bijdragen voor over «trafficking» (handel in wapens, mensen, drugs) en over «goed bestuur».

Enquête bestrijding fraude en corruptie

De Algemene Rekenkamer houdt een enquête onder de rekenkamers die in 1997 het driejaarlijks Intosaicongres in Montevideo hebben bijgewoond. Op dat congres was de rol van rekenkamers bij de bestrijding van fraude en corruptie één van de congres thema's. Met deze enquête wil de Algemene Rekenkamer zichtbaar maken wat er is gedaan met de aanbevelingen die tijdens het congres zijn aangenomen. De enquête wordt per regio uitgevoerd.

Het concept van de eerste rapportage, over de enquête onder Europese rekenkamers, wordt in oktober 2003 besproken tijdens de vergadering van het INTOSAI Governing Board. Dit conceptrapport is ook naar het Contact Committee van EU rekenkamers gestuurd, dat bezig is met een onderzoek naar Integriteitsbeleid in de EU. Inmiddels is de enquête uitgezet bij de overige leden van INTOSAI.

De Algemene Rekenkamer presenteert het definitieve rapport tijdens het driejaarlijkse congres van Intosai (2004, Hongarije).

7 ICT-ONDERZOEK

De activiteiten van de Algemene Rekenkamer op het gebied van de Informatie- en Communicatietechnologie (ICT) richten zich op de «digitale overheid»: als ICT-regelgever en als ICT-gebruiker. Het gaat dan om vragen als: hoe en vanuit welke visie vult de rijksoverheid haar regulerende rol in, waaruit bestaat de elektronische dienstverlening van het Rijk en de RWT's, is de privacy van de burger voldoende gewaarborgd?

Verzoekonderzoeken

De Algemene Rekenkamer doet in 2003 op verzoek van de Tweede Kamer onderzoek naar het Communicatie2000-project (C2000), naar de invoering van het Geïntegreerd Meldkamersysteem (GMS) en naar ICT bij de politie. C2000 is een gezamenlijk communicatienetwerk voor politie, brandweer en ambulancehulpverlening, dat oorspronkelijk in 2000 in werking zou treden. Het project heeft vertraging opgelopen. Het Geïntegreerd Meldkamer Systeem (GMS) is een gezamenlijk meldsysteem van politie, brandweer en ambulances, dat moet gaan aansluiten op C2000. De Tweede Kamer heeft de Algemene Rekenkamer gevraagd om de informatievoorziening aan de Tweede Kamer over onder andere de vertragingen en kostenoverschrijdingen van deze twee projecten te onderzoeken.

Publicatie van dit onderzoek is voorzien in juni 2003.

Het verzoekonderzoek naar ICT bij de politie is breder: daar gaat het om de uitgaven aan ICT, het functioneren van ICT-toepassingen bij de politie en de samenwerking tussen politieregio's bij de ontwikkeling en aanschaf van ICT-toepassingen. Naar verwachting zal dit onderzoek in september 2003 gepubliceerd worden.

Websites

De website voor de Eurosai IT Working Group, een werkgroep van EUROSAI waarvan de Algemene Rekenkamer voorzitter is, wordt in 2003 verder uitgebouwd. Deze website is in de eerste plaats bedoeld voor informatie-uitwisseling tussen de 24 Europese rekenkamers die lid zijn van deze werkgroep, maar is ook voor niet-leden toegankelijk. Alle intern bij de Algemene Rekenkamer aanwezige kennis en ervaring over EU-zaken wordt bijeengebracht en bijgehouden op een interne website, de EU-kennissite.

Onderzoek in uitvoering

De Algemene Rekenkamer bereidt in 2003 een publicatie voor, waarin de elektronische dienstverlening van de overheid en van de RWT's wordt geïnventariseerd en beoordeeld. De publicatie van dit onderzoek was gepland voor 2003, maar om onderzoeksruimte te maken voor de drie ICT-onderzoeken op verzoek van de Tweede Kamer moest dit uitgesteld worden naar 2004.

Verder zijn ICT-voorzieningen bij het Rijk bij het opzetten van nieuw onderzoek een vast aandachtspunt.

8 BEDRIJFSVOERING

Voor de bedrijfsvoering liggen in 2003 de accenten op de verdere ontwikkeling van het nieuwe planning- en controlsysteem en de bijbehorende geautomatiseerde systemen, de stroomlijning van de werkprocessen en het verbeteren en uitbouwen van het personeelsmanagement.

Invoeren nieuwe gestroomlijnde systemen

Binnen de Algemene Rekenkamer zijn verschillende projecten gestart die een bijdrage leveren aan het verbeteren van de werkwijze van de organisatie. Het gaat bijvoorbeeld om het verbeteren van de planning- en controlcyclus, de archivering, het onderzoeksproces en het postproces. Veel van deze aanpassingen in de processen moeten worden verwerkt in het handboek. Verder wordt een nieuw plannings- en tijdschrijfsysteem ingevoerd.

Deze projecten hangen inhoudelijk met elkaar samen en zijn qua timing afhankelijk van elkaar.

ICT

In december 2001 is het interne ICT-beleid vastgelegd in het Strategisch Kader ICT 2002–2005. De jaren tot 2005 staan in het teken van de uitwerking en invoering van de ICT-strategie. In 2003 wordt verder gewerkt aan de verbetering van de bedrijfsvoeringssystemen, zoals bijvoorbeeld een systeem voor archivering. Een speciaal aandachtspunt voor 2003 is de invoering van ICT-vernieuwingen in het onderzoeksproces van de Algemene Rekenkamer. Verder zal in de loop van 2003 worden bezien of vaststelling van de nieuwe Rekenkamerstrategie moet leiden tot bijstelling van het Strategisch Kader ICT.

Kwaliteitsborging

De projecten op het terrein van de kwaliteitsborging zijn in het algemeen niet geprogrammeerd voor één bepaald jaar, maar als een doorlopend project voor een aantal jaren. De belangrijkste zijn:

- *Kennismanagement en Kennisinstituut*
Deze twee projecten hangen met elkaar samen: door het management van de in de organisatie aanwezige kennis te verbeteren bouwt de Algemene Rekenkamer aan haar rol van kennisinstituut. Een voorbeeld: Er is een tweemaandelijks intern nieuwsbulletin met nieuws over de Europese Unie, gekoppeld aan een site op het Intranet. Op die site is alle bij de Algemene Rekenkamer aanwezige kennis over de Europese Unie voor alle medewerkers toegankelijk gemaakt.
- *Annotaties Comptabiliteitswet*
In 2003 wordt de Comptabiliteitswet 2001 voor intern gebruik geannoteerd.
- *Monitoring beleidsterreinen*
De Algemene Rekenkamer houdt voor ieder beleidsterrein bij welke risico's zich voordoen op het terrein van doelmatigheid, rechtmatigheid en financieel beheer. Op basis daarvan kan zij haar programmering actueel en relevant houden.
- *Normenbank*
In 2001 heeft de Algemene Rekenkamer al haar onderzoeksnormen vanaf 1990 ondergebracht in een normenbank. Het raadplegen van de normenbank is een vast onderdeel van de onderzoeksvoorbereiding. Na afsluiting van elk onderzoek wordt de normenbank uitgebreid.

- *Statistiek*
Kunnen kansuitspraken verdisconteerd worden in een betrouwbare statistische analyse? Die vraag probeert de Algemene Rekenkamer te beantwoorden, niet alleen ter ondersteuning van haar eigen werk, maar ook als bijdrage aan de ontwikkeling op dit vakgebied.

Human resource management

Begin 2003 heeft de Ondernemingsraad ingestemd met het strategisch kader human resource management bij de Algemene Rekenkamer. Daarin is besloten dat de Algemene Rekenkamer competentie management in 2003 zal gebruiken voor de terreinen opleiden en ontwikkelen en voor werving en selectie. In 2003 worden de kerncompetenties van de organisatie benoemd, competentieprofielen beschreven en wordt beleid gemaakt voor het verder implementeren van competentie management. Ook een tevredenheidsonderzoek dat in 2002 onder de medewerkers is gehouden levert een aantal aandachtspunten op. In 2003 wordt een begin gemaakt met de uitwerking in de praktijk van deze verbeterende aandachtspunten.

Interne communicatie

In 2002 is een evaluatie afgerond van de interne communicatiemiddelen waarover de Algemene Rekenkamer beschikt: een personeelsblad, een wekelijks nieuwsbulletin, een tweemaandelijks nieuwsbrief met EU-nieuws en het Intranet met onder andere een knipselkrant. Op basis van de resultaten van deze evaluatie zal in 2003 het Intranet het belangrijkste interne informatiemedium worden. Daarop komen naast het wekelijkse algemene nieuwsbulletin met intern nieuws thematische nieuwsbrieven te staan. Alleen het personeelsblad Reken Maar blijft in papieren vorm verspreid worden. Het uiterlijk van het blad is met ingang van 2003 geheel verfrist.

Vooraf

Elk rapport van de Algemene Rekenkamer gaat via de Commissie voor de Rijksuitgaven naar de betrokken vakcommissie. Wanneer de Algemene Rekenkamer een briefing aanbiedt bij een rapport, organiseert deze Commissie de (besloten) briefing en zit de briefing voor.

Vaste commissie voor Justitie

- Tussen beleid en uitvoering: lessen uit recent onderzoek van de Algemene Rekenkamer
- Uitwisseling opsporings- en terrorisme-informatie
- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2002
- Rapport bij het jaarverslag van het Ministerie van Justitie
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak deel 4

Vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

- Grotestedenbeleid: stand van zaken 2002 (gepubliceerd op 11 februari 2003)
- Zicht op taakuitvoering politie (gepubliceerd op 13 februari 2003)
- Tussen beleid en uitvoering: lessen uit recent onderzoek van de Algemene Rekenkamer
- Uitwisseling opsporings- en terrorisme-informatie
- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2002
- Rapporten bij de jaarverslagen van het Ministerie van BZK, het Huis der Koningin, de Hoge Colleges van Staat en het Kabinet der Koningin, het Ministerie van Algemene Zaken en het Provinciefonds
- Verzoekonderzoek Communicatie2000-project (C2000), en Geïntegreerd Meldkamersysteem (GMS)
- Verzoekonderzoek ICT bij de politie
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak deel 4

Vaste commissie voor Buitenlandse Zaken

- Tussen beleid en uitvoering: lessen uit recent onderzoek van de Algemene Rekenkamer
- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2002
- Rapport bij het jaarverslag van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking
- Visumverlening
- Buitengrenscontroles
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak deel 4

Vaste commissie voor Defensie

- Tussen beleid en uitvoering: lessen uit recent onderzoek van de Algemene Rekenkamer
- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2002
- Rapport bij het jaarverslag van het Ministerie van Defensie
- Personeelsvoorziening krijgsmacht
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak deel 4

Vaste commissie voor Financiën

- Effectiviteit energiebesparende maatregelen in de glastuinbouw (gepubliceerd op 6 februari 2003)
- VBTB-toets Regeerakkoord 2002 (gepubliceerd op 7 februari 2003)
- M&Obeleid Belastingdienst (gepubliceerd op 12 februari 2003)
- Tussen beleid en uitvoering: lessen uit recent onderzoek van de Algemene Rekenkamer
- VBTB-reeks: Realisatie voornemens groeiparagraaf
- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2002
- Rapporten bij de jaarverslagen van het Ministerie van Financiën, de Nationale Schuld en het Gemeentefonds
- VBTB-reeks: Achtergrondstudie Baten Lasten
- Doelmatigheidsinformatie in de Rijksbegroting
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak deel 4
- Douanetoezicht accijnzen

Vaste commissie voor Economische Zaken

- Effectiviteit energiebesparende maatregelen in de glastuinbouw (gepubliceerd op 6 februari 2003)
- Tussen beleid en uitvoering: lessen uit recent onderzoek van de Algemene Rekenkamer
- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2002
- Rapporten bij de jaarverslagen van het Ministerie van Economische Zaken en het Fonds Economische Structuurversterking
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak deel 4

Vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid

- Armoedebestrijding: de financiële ondersteuning (gepubliceerd op 10 februari 2003)
- Tussen beleid en uitvoering: lessen uit recent onderzoek van de Algemene Rekenkamer
- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2002
- Rapporten bij de jaarverslagen van het Ministerie van SZW en het Spaarfonds AOW
- Alleenstaande ouders in de bijstand
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak deel 4

Vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

- Twee verzoekonderzoeken over onregelmatigheden in de bekostiging van het (hoger) onderwijs (gepubliceerd op 19 februari 2003)
- Tussen beleid en uitvoering: lessen uit recent onderzoek van de Algemene Rekenkamer
- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2002
- Rapport bij het jaarverslag van het Ministerie van OCenW
- Weer samen naar School
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak deel 4

Vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

- Tussen beleid en uitvoering: lessen uit recent onderzoek van de Algemene Rekenkamer
- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2002
- Rapport bij het jaarverslag van het Ministerie van VWS
- Wonen en zorg voor ouderen

- Wet Bijzondere Opnemingswet Psychiatrie (BOPZ)
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak deel 4
- Preventieve gezondheidszorg
- Wachtlijsten, toezicht en verantwoording zorgsector

Vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

- Effectiviteit energiebesparende maatregelen in de glastuinbouw (gepubliceerd op 6 februari 2003)
- Tussen beleid en uitvoering: lessen uit recent onderzoek van de Algemene Rekenkamer
- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2002
- Rapport bij het jaarverslag van het Ministerie van VROM
- Herstructurering oude wijken
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak deel 4
- Joint report MARPOL

Vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat

- Tussen beleid en uitvoering: lessen uit recent onderzoek van de Algemene Rekenkamer
- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2002
- Rapporten bij de jaarverslagen van het Ministerie van V en W en het Infrastructuurfonds
- Verzoekonderzoek HSL-Zuid en Betuweroute
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak deel 4
- Joint report MARPOL

Vaste commissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

- Effectiviteit energiebesparende maatregelen in de glastuinbouw (gepubliceerd op 6 februari 2003)
- Algemeen Deel Rechtmatigheidsonderzoek over 2002
- Rapporten bij de jaarverslagen van het Ministerie van LNV en het Diergezondheidsfonds
- Tussen beleid en uitvoering: lessen uit recent onderzoek van de Algemene Rekenkamer
- Verantwoording en toezicht bij rechtspersonen met een wettelijke taak deel 4

Algemene commissie voor Europese Zaken

- EU Trendrapport 2003 (gepubliceerd op 18 februari 2003)
- Resultaten van plattelandsprojecten met Europese subsidie (gepubliceerd op 18 februari 2003)